

# **PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

## **Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki w Zabrze**

### **CZĘŚĆ TEORETYCZNA**

#### **Preambuła**

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny PSM I i II st. w Zabrzu realizowany jest równoległe z programem edukacyjnym, obowiązuje dyrektora szkoły i wszystkich pracowników szkoły (pedagogicznych i niepedagogicznych). Działania wychowawcze uwzględniają fazę rozwojową ucznia (wiek, potrzeby rozwojowe), a wychowanie rozumiane jest jako proces wspierania ucznia w rozwoju.). Treści szkolnego Programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne z obowiązującymi aktami prawnymi. Treści i działania o charakterze profilaktycznym zawarte w programie skierowane są do pracowników szkoły, uczniów i ich rodziców (opiekunów) i odnoszą się do prawidłowego, bezpiecznego funkcjonowania szkoły.

#### **Podstawa prawna**

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art.70 – 72.
2. Konwencja o Prawach Dziecka – art.3, art. 19, art. 29, art. 33.
3. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. tekst jednolity (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481).
4. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego.
5. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych.
6. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 października 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.  
Opublikowano: Dz. U. 2003 nr 6, poz. 69.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
9. Statut szkoły.
10. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.
11. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
12. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
13. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV.

## **Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego**

W Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki w Zabrzu kształci się ponad 300 uczniów pod opieką 62 pedagogów. Edukacja uczniów odbywa się w cyklu sześcioletnim i czteroletnim (szkoła I stopnia) oraz sześcioletnim i czteroletnim (szkoła II stopnia – specjalność instrumentalistyka, rytmika i wokalistyka). W specjalności instrumentalistyka wydzielone są trzy sekcje:

- sekcja instrumentów klawiszowych i akordeonu (fortepian, akordeon, organy)
- sekcja instrumentów smyczkowych i gitary (skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas, gitara)
- sekcja instrumentów dętych i perkusji (flet, obój, klarnet, saksofon, fagot, trąbka, waltornia, puzon, perkusja).

Ponadto w szkole działa:

- sekcja przedmiotów ogólnomuzycznych i rytmiki

PSM I i II stopnia im. St. Moniuszki w Zabrzu jest szkołą o ponad 100 letniej tradycji, jest ważnym ośrodkiem kultury w mieście. W szkole odbywają się koncerty dla społeczności regionu i miasta, w tym koncerty wykonywane z orkiestrą symfoniczną Filharmonii Zabrzeńskiej. Poszerzeniem działalności koncertowej szkoły są wspólne koncerty młodzieży polskiej, niemieckiej, francuskiej i ukraińskiej organizowane w ramach stałych kontaktów ze szkołami muzycznymi miast partnerskich Zabrze. Koncerty partnerskie odbywają się w Zabrzu, w Sangerhausen, w Seclin i w Równem – miastach partnerskich Zabrze. Szkoła jest także organizatorem Śląskiego Konkursu Pianistycznego. Co roku organizowane są recitale, audycje muzyczne, jak również szkolenia i konsultacje oraz lekcje otwarte z wybitnymi pedagogami.

Prestiżu szkole dodaje kompleksowo wyremontowany budynek i wysokiej klasy sala koncertowa. Osiągnięcia szkoły wiążą się z utalentowanymi uczniami, którzy co roku zdobywają laury w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach. Efektem osiągnięć uczniów są m.in. stypendia artystyczne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dumą szkoły są chóry szkolne, które rokrocznie zdobywają laury na konkursach regionalnych i krajowych.

Absolwenci szkoły na przestrzeni wielu lat swoją wielostronną działalnością wzbogacali i nadal wzbogacają polską kulturę muzyczną. Wśród wybitnych absolwentów szkoły muzycznej I stopnia znajduje się Krystian Zimerman. Do najznakomitszych absolwentów szkoły muzycznej II stopnia należą Henryk Grychnik (tenor), Jerzy Kotyczka (oboista), Joanna Woźny (kompozytorka), Tomasz Bura (pianista jazzowy), Magdalena Dziadek (muzykolog), Marlena Wieczorek (pomysłodawczyni, wydawca i redaktor naczelna projektu Meakultura), Zbigniew Cierniak (dyrektor Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk). Absolwenci szkoły pracują w instytucjach artystycznych, orkiestrach i zespołach chóralskich na terenie kraju (m.in. Filharmonia Zabrzeńska, Filharmonia Śląska, NOSPR, Filharmonia Krakowska, Sinfonietta Cracovia, Zespół Pieśni i Tańca *Śląsk*) oraz w szkołach muzycznych w kraju i za jego granicami.

Szkoła prowadzi aktywną współpracę z placówkami oświatowymi (przedszkola, szkoły m.in. Szkoła Podstawowa Specjalna nr 41 w Zabrzu), uczniowie koncertują w domach pomocy społecznej, w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” im. Gen. Jerzego Ziętka w

Tarnowskich Górach oraz podczas różnych uroczystości jubileuszowych odbywających się w Zabrze.

### **Misja i wizja szkoły artystycznej**

Szkoła realizuje program nauczania w oparciu o podstawy programowe, stawiając uczniom wysokie wymagania, a jednocześnie dostosowując je do ich indywidualnych możliwości. Uczniowie mają zapewnione efektywne uczenie na lekcjach, ale również muszą wykazywać się systematyczną pracą w domu. Obiektywny i sprawiedliwy system oceniania pozwala stwierdzić na jakim etapie uczeń się znajduje. Szkoła stwarza warunki by jak największa liczba uczniów kontynuowała naukę w szkole wyższego szczebla (motywacja, wysokie wymagania, wsparcie emocjonalne). Szkoła gwarantuje uczniom wysoko wykwalifikowaną kadrę. Nauczyciele co roku uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego (kursy, seminaria, warsztaty, studia podyplomowe) oraz biorą udział wraz ze swoimi uczniami w konkursach i przesłuchaniach regionalnych i ogólnopolskich, co stanowi pole do wymiany doświadczeń. Nauczyciele posiadają dorobek pedagogiczny w postaci dużej liczby laureatów konkursów, przesłuchań oraz uczniów zdających do szkół wyższego szczebla. Regularna codzienna praca z uczniami ma na celu stałe podnoszenie ich umiejętności.

Ważnym elementem, który wspólnie wypracowują wszyscy pracownicy szkoły jest atmosfera szkoły. Składają się na nią dobra komunikacja i dostęp do informacji, poczucie bezpieczeństwa (BHP, relacje międzyludzkie), współpraca mająca na celu wymianę doświadczeń, materiałów, pomocy, informacji. W szkole szanuje się poglądy innych, stosuje konstruktywną krytykę, realizuje program wychowawczo-profilaktyczny szkoły. Ważne jest budowanie poczucia wartości ucznia i jego identyfikacja ze szkołą. Wszystkie te elementy składają się na wizerunek szkoły.

Edukacja muzyczna jest wielokierunkowym zestawem działań dydaktycznych i pedagogicznych wspierających dziecko i młodzież w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze emocjonalnej, intelektualnej i duchowej, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości artystycznej. Szkoła tworzy optymalne warunki osiągnięcia powyższych zamierzeń, a kluczowym elementem jest rozpoznawanie możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów oraz wspieranie ich rozwoju. Szkoła rozbudza ciekawość poznawczą, organizując wycieczki edukacyjne, wyjazdy dzieci i młodzieży na koncerty do filharmonii, spektakle operowe, międzynarodowe imprezy konkursowe i festiwalowe (Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów im. G. Fitelberga w Katowicach, Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina w Warszawie, Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego w Poznaniu, Festiwal Muzyki Współczesnej *Warszawska Jesień*, *Wratistavia Cantans* we Wrocławiu i inne).

### **Sylwetka absolwenta**

Absolwent szkoły jest przygotowany do podjęcia kształcenia w placówce wyższego stopnia. Dysponuje wiedzą i umiejętnościami w zakresie gry solowej i zespołowej oraz z przedmiotów ogólnomuzycznych. Jest kreatywny, wykazuje się wrażliwością artystyczną, aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym.

#### **Sylwetka absolwenta szkoły muzycznej I stopnia**

- jest przygotowany technicznie, artystycznie i mentalnie do podjęcia nauki w szkole II

stopnia,

- potrafi współpracować w zespole,
- posiada wiedzę niezbędną do aktywnego uczestnictwa w życiu muzycznym,
- potrafi organizować swoją indywidualną pracę,
- w działaniu wykazuje się aktywną postawą.

### **Sylwetka absolwenta szkoły muzycznej II stopnia**

Absolwent szkoły muzycznej II stopnia zdobywa wykształcenie muzyczne i zgodnie z Rozporządzeniem MKiDN z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa artystycznego otrzymuje tytuł muzyk (symbol cyfrowy 343602).

Uzyskanie umiejętności i kompetencji, nabycie wiedzy przez absolwenta szkoły skutkuje następującymi cechami:

- samodzielność w kierowaniu swoim działaniem, umiejętność samooceny,
- postawa twórcza, potrzeba dalszego samorozwoju w kierunku artystycznym,
- umiejętność pracy w zespole,
- wrażliwość, ukształtowanie do właściwego, indywidualnego odbioru sztuki,
- szacunek do dziedzictwa kultury regionu, narodu, kultury europejskiej i światowej,
- aktywność w tworzeniu i propagowaniu kultury muzycznej, potrzeba włączania się w życie artystyczne szkoły i środowiska lokalnego.

### **Wartości ważne dla społeczności szkolnej**

Przestrzeganie podstawowych wartości istotnych dla społeczności szkolnej wyznacza wewnętrzny kodeks etyczny, w którym powinny znaleźć się następujące, najważniejsze punkty stanowiące podstawę porządku społecznego oraz odnoszące się do historii i tradycji dziedzictwa kulturowego:

- szacunek wobec godności ludzkiej,
- szacunek do tradycji, historii, kultury i języka,
- aktywność i inicjatywa w podejmowaniu działań na rzecz innych osób i grup,
- poszanowanie własności prywatnej i wspólnej,
- sprawiedliwość,
- prawdomówność,
- uczciwość,
- odpowiedzialność i rzetelność,
- dążenie do samorozwoju i samodoskonalenia,
- asertywność,
- pomoc potrzebującym,

- wrażliwość na piękno sztuki, muzyki, literatury,
- współpraca w zespole,
- poszanowanie zdrowia własnego i innych.

### **Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych**

Wszyscy pracownicy Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. S. Moniuszki w Zabrze realizują swoje obowiązki mając na uwadze dobro dziecka i misję jaką ma do spełnienia szkoła. Poniżej wyszczególniono powinności dotyczące kadry kierowniczej oraz pozostałych pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych.

#### **Powinności Dyrektora szkoły:**

- dba o bezpieczeństwo i higienę pracy,
- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje kontrolę dotyczącą opieki i bezpieczeństwa uczniów, dba o odpowiedni poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących (bądź wprowadzenia nowych) sposobów kształcenia uczniów,
- współpracuje z pedagogami, samorządem uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- nadzoruje wykonywanie obowiązku szkolnego uczniów,
- nadzoruje realizację szkolnego Programu wychowawczo-profilaktycznego,
- czuwa nad zgodnością działań szkoły z obowiązującymi aktami prawnymi, dba o przestrzeganie praw i obowiązków uczniów.

#### **Powinności rady pedagogicznej:**

- opiniuje i zatwierdza Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły w porozumieniu z Radą Rodziców,
- uczestniczy w realizacji szkolnego Programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego Programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły.

#### **Powinności nauczyciela:**

- rozwija uzdolnienia muzyczne uczniów,
- rozwija wrażliwość estetyczną uczniów i zdolność twórczego myślenia,
- wspiera zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- rozwija wrażliwość ucznia na piękno artystyczne,
- tworzy zasady szkolnej etykiety (kultura zachowania na koncertach, strój i zachowanie na estradzie w warunkach koncertowych i na co dzień).

- udziela uczniom pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- rozmawia z rodzicami i uczniami na temat frekwencji, postępów w nauce, zachowania
- jest aktywny w zakresie udziału uczniów w popisach, audycjach oraz koncertach szkolnych,
- dba o atmosferę pracy i pozytywne nastawienie ucznia do nauki,
- dostosowuje metody pracy dydaktycznej do potrzeb i możliwości ucznia,
- reaguje na niekulturalne zachowania uczniów / przejawy agresji,
- reaguje na stany apatyczności lub nadpobudliwości ucznia, stany autodestrukcyjne.
- zwraca szczególną uwagę na niepokojące zachowania ucznia (możliwość stosowania substancji odurzających: papierosy, alkohol, środki psychoaktywne, napoje energetyzujące; uzależnienie od gier komputerowych i Internetu; zagrożenia środowiskowe).
- zgłasza niepokojące zachowania ucznia rodzicom / dyrektorowi szkoły.

#### **Powinności pracownika niepedagogicznego**

- reaguje na nieodpowiednie, niekulturalne zachowanie ucznia, przejawy agresji, oraz w razie potrzeby zgłasza problem dyrektorowi szkoły,
- zwraca uwagę na nietypowe, ryzykowne zachowania ucznia będące np. wynikiem stosowania substancji odurzających,
- reaguje na przypadki dewastacji mienia szkoły, zgłasza problem dyrektorowi szkoły.

#### **Ogólne założenia Programu wychowawczo – profilaktycznego**

Strategią szkoły związaną z Programem wychowawczo-profilaktycznym jest:

- uwrażliwienie nauczycieli na problemy dzieci i młodzieży w szkole i poza nią,
- tematyczne szkolenia rady pedagogicznej,
- wzajemne wspieranie się nauczycieli w rozwiązywaniu problemów szkolnych,
- rozwijanie systematycznej współpracy rodziców (opiekunów) z nauczycielami i dyrekcją szkoły.

Wszystkie działania wychowawcze poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Podejmowane kroki profilaktyczne mają na celu korektę, uzupełnienie lub wzmocnienie działań wychowawczych oraz eliminację potencjalnych zagrożeń.

W oparciu o analizę szkolnych potrzeb i zagrożeń Program wychowawczo – profilaktyczny zakłada osiągnięcie pożądanych efektów poprzez realizację najważniejszych celów.

#### **Cele wychowawcze:**

- rozpoznawanie możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów oraz wspieranie ich rozwoju,
- rozwijanie motywacji systematycznego uczenia się i ćwiczenia gry na instrumencie.
- wdrażanie do dyscypliny pracy umysłowej oraz sprawnej organizacji nauki tak, by była ona

jak najbardziej efektywna,

- rozwijanie aktywności poznawczej,
- rozwijanie samodzielnego myślenia i korzystania z różnych źródeł informacji,
- wdrażanie do aktywnego udziału w kulturze muzycznej,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania w uczniach postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- współpraca z rodzicami lub opiekunami uczniów,
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczeń – nauczyciel,
- kształtowanie u uczniów postawy akceptacji i ciekawości poznawczej wobec różnic kulturowych prezentowanych przez uczniów – cudzoziemców,
- przygotowanie do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami (szkolenia).

#### **Cele profilaktyczne:**

- wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia,
- nieustanne motywowanie ucznia, zauważanie jego sukcesów, konstruktywna krytyka, budowanie poczucia wartości,
- ukazywanie ważności organizacji pracy dnia, samodyscypliny i konsekwencji w działaniach,
- pomoc i wsparcie w pokonywaniu trudności związanych np. z okresem dojrzewania,
- uświadamianie korzyści i zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu,
- uświadamianie zagrożeń związanych z zażywaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- wspieranie uczniów u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej.

#### **Uczestnicy i realizatorzy Programu wychowawczo – profilaktycznego**

Uczestnikami Programu wychowawczo-profilaktycznego są:

- uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki w Zabrze,
- nauczyciele (będący również realizatorami programu) oraz pracownicy niepedagogiczni szkoły.

# **PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

## **Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki w Zabrze**

**ROK SZKOLNY 2023/2024**

### **CZĘŚĆ PRAKTYCZNA**

Program wychowawczo-profilaktyczny PSM I i II st. im. S. Moniuszki w Zabrze na rok szkolny 2023/2024 został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i analizy problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- zaleceń Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie,
- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrekcję szkoły,
- wniosków Rady Pedagogicznej,
- wniosków, uwag i spostrzeżeń nauczycieli, uczniów, rodziców,
- ewaluacji wcześniejszego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego realizowanego w szkole,
- ankiety dla uczniów i pracowników szkoły przeprowadzonej we wrześniu 2023 r.

### **Wnioski z ewaluacji programu z poprzedniego roku szkolnego**

Założenia programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2022/2023 zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem. Rekomendacje CEA na poprzedni rok szkolny obejmowały następujące zadania:

- opieka psychologiczno-pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych uczniów,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin,
- doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb.

Realizacja programu przynosi zamierzone efekty wychowawcze. Na podstawie przeprowadzonej ewaluacji wyciągnięto następujące wnioski:

- uczniowie szkoły i ich rodzice wiedzą o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej oferowanej w ramach Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Centrum Edukacji Artystycznej; informacja widnieje również na stronie internetowej szkoły,
- nauczyciele reagują na wszelkie działania uczniów, niosące znamiona zachowań przemocowych, aspołecznych, pomagają rozwiązywać konflikty między uczniami,



- nauczyciele, dzięki udziałowi w licznych szkoleniach, w tym szkoleniach organizowanych przez Centrum Edukacji Artystycznej, poszerzyli swoje kompetencje pedagogiczne w zakresie tematyki zawartej w rekomendacjach,
- efektem opieki psychologiczno-pedagogicznej jest niższy poziom stresu i tremy u uczniów oraz wzrost świadomości uczniów, nauczycieli i rodziców w zakresie radzenia sobie z treścią
- wzrósł poziom zadowolenia uczniów i nauczycieli z efektów edukacji artystycznej,
- uczniowie z zagranicy otrzymują wsparcie edukacyjne w sferze językowej, poznawczej i wychowawczej.

Wszystkie zrealizowane tematy, działania szkoły, kadry pedagogicznej oraz pracowników niepedagogicznych zostały szczegółowo opisane w formularzu sprawozdawczym (online) wypełnionym zgodnie z instrukcją ze strony internetowej Centrum Edukacji Artystycznej.

### **Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne Centrum Edukacji Artystycznej na rok szkolny 2023/2024**

1. Wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel-uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych
2. Wyposażenie ogólnokształcących szkół artystycznych w podstawowe narzędzia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej
3. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin.

### **Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły**

Zespół ewaluacyjny powołany na rok szkolny 2023/2024 był odpowiedzialny za przeprowadzenie ankiet dotyczących pojawiania się zachowań ryzykownych i agresywnych w szkole oraz ankiet badających indywidualne relacje uczeń-mistrz. Zespół ewaluacyjny przeanalizował ankiety przeprowadzone wśród uczniów i pracowników pedagogicznych w bieżącym roku szkolnym, wskazał aktualne potrzeby i zagrożenia szkoły oraz wysunął następujące wnioski:

- 20% ankietowanych uczniów spotkało się w szkole z różnego rodzaju formami agresji ze strony rówieśników (najczęstsze z nich to przepychanki, wyśmiewanie się, wyzywanie). Jest to o 5% mniej niż w poprzednim roku szkolnym. 80% uczniów będących świadkami zachowań agresywnych poinformowało o tym rodzica, opiekuna lub nauczyciela.
- 14% ankietowanych pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych spotkało się z zachowaniem agresywnym. W stosunku do poprzedniego roku nastąpiła poprawa o 3%. Spośród opisywanych przypadków 80% miało miejsce na korytarzu szkoły (relacja uczeń-uczeń), 20% w klasie (uczeń względem nauczyciela). Żaden z nauczycieli nie zauważył niepokojących zachowań wynikających z używania środków odurzających.

Działania profilaktyczne dotyczące zapobiegania niewłaściwym zachowaniom ucznia w szkole nakierowane powinny być na indywidualne rozmowy z uczniem, kulturalne odnoszenie się nauczyciela do ucznia i wymaganie tego samego wobec nauczyciela i innych uczniów, rozwiązywanie

ewentualnych konfliktów, zgłaszanie dyrektorowi szkoły wszelkich zachowań ryzykownych i przemocowych.

Przedmiotem diagnozy była również komunikacja interpersonalna w indywidualnej relacji nauczyciel-uczeń. Pytania przeprowadzonej ankiety dotyczyły:

- poczucia bezpieczeństwa na zajęciach indywidualnych,
- umiejętności słuchania ucznia,
- reagowania na komunikaty ucznia – zarówno werbalne jak i niewerbalne,
- umiejętności rozpoznawania potrzeb poznawczych ucznia, jego celów i motywacji,
- chęci wspierania ucznia przez nauczyciela w rozwiązywaniu problemów,
- niepożądanych zachowań względem ucznia ze strony nauczyciela.

Uczniowie i nauczyciele odpowiadali w ankietach na te same pytania, dzięki czemu zespół ewaluacyjny mógł porównać i wyciągnąć wnioski, czy odczucia ucznia są zbieżne z odczuciami nauczyciela. Wyniki ankiet wykazały zbieżność odpowiedzi uczniów z odpowiedziami nauczycieli:

- 96% uczniów ocenia atmosferę panującą na zajęciach jako bezpieczną,
- 96% uczniów ma poczucie, że kiedy mówią o ważnych dla siebie sprawach, to są słuchani przez nauczycieli
- 96% uczniów odczuwa, że nauczyciele mają chęć poznania podopiecznych, ich celów i motywacji,
- 98% uczniów uważa, że nauczyciele są pomocni w rozwiązywaniu ich problemów.

Rozbieżności w odpowiedziach pojawiły się w pytaniach dotyczących niepożądanych zachowań w relacji uczeń-mistrz:

- 7 % uczniów poczuła się obrażona w trakcie zajęć, żaden z nauczycieli nie zaznaczył tej odpowiedzi
- 5% uczniów poczuła się wyśmiana, żaden z nauczycieli nie zaznaczył tej odpowiedzi
- 12% uczniów odczuwa brak wiary w ich umiejętności, wśród nauczycieli 7% ma świadomość, że mogli spowodować takie odczucie wśród ich podopiecznych,
- 17% uczniów doświadczyło porównania do innych dzieci, wśród nauczycieli 10% ma świadomość wystąpienia takiego porównania.

Szczegółowe wyniki ankiety zostały przekazane dyrektorowi szkoły.

### **Wynikające z dokonanej diagnozy cele ogólne i szczegółowe planu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2023/2024**

Nadrzędny cel planu, wynikający z zaleceń Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie oraz dokonanej diagnozy szkolnej, to wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w relacji pomiędzy uczniem a nauczycielem przedmiotu głównego. Priorytetem jest ukształtowanie odpowiedniej dydaktycznie i bezpiecznej pod względem psychologicznym interakcji, opartej na

rozmowie, umiejętności słuchania ucznia oraz odczytywania komunikatów werbalnych i niewerbalnych. Rada Pedagogiczna będzie brała udział w licznych szkoleniach organizowanych przez Centrum Edukacji Artystycznej, dzięki którym poszerzy swoją wiedzę i rozwinie metody pracy z uczniem w zakresie umiejętności rozpoznawania jego potrzeb poznawczych, społecznych, emocjonalnych czy motywacyjnych.

Kolejnym celem jest przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i ryzykownym, mogącym stanowić bezpośrednie zagrożenie dla uczniów i utrudnienie w zbudowaniu odpowiedniej atmosfery w szkole. Tym negatywnym zachowaniom należy zapobiegać poprzez kształtowanie wśród uczniów relacji wzajemnej akceptacji i szacunku. Plan pracy szkoły zakłada organizację wielu wydarzeń, które będą sprzyjać integracji uczniów i ich włączaniu się w życie szkoły. Są to koncerty i konkursy szkolne, wycieczki edukacyjne, wyjazdy na koncerty oraz konkursy i inne projekty szkolne.

Jako że Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. S. Moniuszki w Zabrzu nie jest szkołą ogólnokształcącą, nie będzie wyposażona w narzędzia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej. Uczniowie szkoły i ich rodzice zostaną poinformowani o prawie do korzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej oferowanej w ramach Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Centrum Edukacji Artystycznej.

#### **Poniżej przedstawiono szczegółowe cele w oparciu o harmonogram działań profilaktyczno-wychowawczych:**

1. Zwrócenie uwagi na prawidłową komunikację interpersonalną pomiędzy nauczycielem a uczniem
2. Zapewnienie uczniom bezpiecznej pod względem psychicznym atmosfery na lekcjach
3. Zwracanie uwagi na zachowania uczniów w klasie i poza nią, reagowanie na niestosowne zachowania, promowanie właściwych
4. Organizacja wspólnych wyjazdów uczniów – pogłębienie więzi koleżeńskich
5. Zaangażowanie uczniów we wspólne działania podczas organizacji imprez szkolnych
6. Udział Rady Pedagogicznej w specjalistycznych szkoleniach.

#### **Harmonogram konkretnych zadań do realizacji w roku szkolnym 2023/2024**

Harmonogram zadań do realizacji w roku szkolnym jest zgodny z planem pracy szkoły i obejmuje udział uczniów w koncertach (między innymi w Koncercie Świątecznym, Dorocznym, *Musica Humana*, Koncercie *Dzieci grają Dorosłym* z towarzyszeniem Orkiestry Filharmonii Zabrzeńskiej), popisach sekcyjnych i klasowych, koncertach zewnętrznych na rzecz środowiska lokalnego (Domy Opieki Społecznej, Górnośląskie Centrum Rehabilitacji „Repty” im. Gen. Jerzego Ziętka w Tarnowskich Górach, miejskie uroczystości okolicznościowe) oraz w audycjach muzycznych dla dzieci w wieku przedszkolnym i wieczornicach tematycznych. Organizowane będą wyjazdy edukacyjne dla dzieci i młodzieży do filharmonii, opery. Jak co roku, odbędzie się ślubowanie klas I szkoły muzycznej I stopnia, zabawy – andrzejkowa, mikołajkowa i karnawałowa – połączone z rozwiązywaniem quizów i konkursów o tematyce muzycznej, szkolny konkurs plastyczny dla dzieci ze szkoły muzycznej I stopnia. Powyższe wydarzenia, które budują szkolną tradycję, sprzyjać będą jednocześnie integracji dzieci i młodzieży.

Nauczyciele PSM I i II st. im. S. Moniuszki przez cały rok szkolny 2023/2024 będą brali udział w szkoleniach organizowanych przez CEA dotyczących kształtowania prawidłowej relacji nauczyciel-uczeń.

## **Plan ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego do wykonania pod koniec roku szkolnego**

Ostateczny termin ewaluacji Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły przypada na dzień 15.06.2024 r. Zespół ewaluacyjny przeprowadzi analizę zebranej dokumentacji i przekaze wnioski dyrektorowi szkoły. Wszystkie działania szkoły zostaną ujęte w formularzu sprawozdawczym.

Narzędziami ewaluacji będą:

- ankiety,
- wywiady z uczniami i rodzicami,
- analiza dokumentów – sprawozdanie.

Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji będą stanowiły rekomendacje do przyszłorocznej diagnozy szkolnej.